

FRANÇOIS-XAVIER BELLAMY (vertaling Sylvain Ephimenco, 15 juli 2021 Facebook)

Sinds de uitbraak van het coronavirus hebben wij vele ongekennde ervaringen meegemaakt en hebben wij de geruststellende en illusoire bewijzen van onze openbare vrijheden zien wankelen van opsluiting tot avondklok. Maar laat er geen misverstand over bestaan: de echte historische breuk voor ons samenlevingsmodel kwam afgelopen maandag, met de maatregelen die door de president van de Republiek werden aangekondigd. Als wij ons reeds enkele maanden geleden hebben verzet tegen de invoering van de gezondheidspas in het Europees Parlement en het Franse parlement, dan is dat omdat wij de wereld die zich voor onze ogen aftekent, absoluut afwijzen.

In de verwarring en de karikaturen van het moment moet allereerst duidelijk worden gemaakt dat tegen de gezondheidspas zijn niet hetzelfde is als anti-vaccin zijn. Vaccinatie is een wonderbaarlijke wetenschappelijke vooruitgang, en een van de mooiste bladzijden in de geschiedenis van ons land is ongetwijfeld dat het werk van Pasteur er grotendeels aan heeft bijgedragen. Maar hoe kunnen we begrijpen dat deze wetenschappelijke traditie heeft geleid tot de dwaasheid die we vandaag zien? Nu, achttien maanden later, kennen we het coronavirus: we weten bij welke personen het ernstige vormen aanneemt. 93% van de slachtoffers van het coronavirus in Frankrijk was ouder dan 65 jaar; 65% had een comorbiditeitsfactor. Onder de 40 jaar, zonder comorbiditeitfactor, is het risico om aan het coronavirus te sterven bijna onbestaande. Waarom dan niet dezelfde vaccinatiestrategie volgen als die welke elk jaar bij de seizoensgriep wordt toegepast? Laten we niet vergeten dat vorig jaar, zonder enig verzet te wekken, meer dan 10 miljoen vaccins tegen deze epidemie zijn toegediend, hoofdzakelijk aan kwetsbare, bejaarde of bijzonder kwetsbare personen. Het aantal sterfgevallen wordt zo elk jaar beperkt, zonder dat er sprake van is dat elk jaar de hele bevolking moet worden ingeënt met het argument dat de circulatie van het virus moet worden vermeden. Je noemt jonge mensen niet onverantwoordelijk en egoïstisch omdat ze zich niet laten inenten tegen griep! Dit debat moet worden gevoerd zonder simplisme en zonder morele lessen: ja, men kan voorstander zijn van vaccins, met inbegrip van een zeer brede campagne om mensen die kwetsbaar zijn voor deze epidemie te vaccineren, en tegelijkertijd beweren dat de massastrategie waarvoor nu is gekozen, buiten proportie lijkt: waarom zou een tiener, die absoluut geen risico loopt voor het coronavirus, moeten worden gevaccineerd met als argument dat ouderen beschermd zouden moeten worden als zij worden gevaccineerd? Hierbij wordt volledig voorbijgegaan aan de noodzakelijke afweging tussen voordeel en risico, ook vanuit collectief oogpunt.

Maar dit is in zekere zin niet eens het grootste probleem. Wat wij niet aanvaarden, en nooit zullen aanvaarden, is de verandering van ons dagelijks leven, van onze menselijke betrekkingen, van ons samenlevingsmodel, die op een zekere en mogelijk onomkeerbare wijze tot stand zal worden gebracht door de tenuitvoerlegging van de gezondheidspas. Voor het eerst in onze geschiedenis zal een gezondheidsdocument moeten worden voorgelegd om de meest eenvoudige handelingen in het dagelijkse leven te verrichten - de trein nemen, een winkel binnengaan, naar het theater gaan... De toegang tot een openbare ruimte zal worden gedifferentieerd op basis van onze gezondheidsgegevens. Hoe kan een dergelijke revolutie plaatsvinden met zo weinig rechtvaardiging, zonder een echt parlementair debat, en door het karikaturiseren van al diegenen die zich er zorgen over durven te maken? Laten we niet vergeten hoe onvoorstelbaar deze nieuwe beperkingen nog maar enkele maanden geleden leken: toen sommigen vreesden dat het vaccin het criterium zou kunnen worden voor een tweeledig bestaan, werden zij uitgemaakt voor samenzweringstheoretici. Toen de gezondheidspas werd ingevoerd, heeft de regering gezworen dat zij de toegang nooit

afhankelijk zou maken van alledaagse handelingen - alleen van uitzonderlijke gebeurtenissen waarbij duizenden mensen betrokken zijn. Onder deze uitdrukkelijke voorwaarde werd een dergelijk systeem aanvaard door de administratieve autoriteiten die belast zijn met de bescherming van de vrijheden of van de persoonsgegevens. Het feit dat de Staat zo minachtend omgaat met het gegeven woord, over zulke ernstige zaken en in zo'n korte tijd, is genoeg om iedere Fransman zorgen te baren over de toekomst van de vrijheid.

Want het is inderdaad ons hele maatschappijmodel dat nu wordt bedreigd. Als de regering ervan overtuigd is dat algemene vaccinatie absoluut noodzakelijk is, dan moet zij daar alle consequenties uit trekken en het verplicht stellen. Wij denken van niet; maar het zou in ieder geval vanuit democratisch oogpunt een eerlijker besluit zijn dan de hypocrisie van deze verkapte dwang. Bovenal zou het een manier zijn om niet te vervallen in deze nieuwe wereld waarin de staat iedere burger zal dwingen zijn medemens te controleren om zijn rechten te bepalen. De ober in een bistro zal de vaccinatie en identiteitskaart van een klant moeten controleren om een koffie te mogen serveren; het bruidspaar zal hun gasten om een QR-code moeten vragen alvorens hen binnen te laten... En de politie zal degenen straffen die niet doeltreffend aan deze permanente controle deelnemen.

Wie kan beweren dat een dergelijk systeem mensen in staat stelt "hun vrijheid te herwinnen"? Integendeel, het vormt een formidabel precedent voor permanente controle en gedifferentieerde rechten, met name met het oog op de grote vraagstukken op het gebied van gezondheid en bio-ethiek in de komende jaren. Denk niet dat je, alleen omdat je gevaccineerd bent, een "normaal leven" zult hebben: als je tien keer per dag een gezondheidsdocument en je identiteitskaart moet laten zien om een stokbrood te kopen of om te gaan sporten, heb je je vrijheid niet teruggewonnen. Als iedereen de opzichter van iedereen moet worden, heb je geen "normaal leven".

Men zal ons zeggen dat wij moeten kiezen tussen de gezondheidspas en algemene opsluiting: maar deze chantage is absurd. Zodra de meest kwetsbaren zijn gevaccineerd, is er geen reden meer om terug te keren naar opsluiting, geen reden meer in het bijzonder om collegezalen te sluiten en tieners op te sluiten. We hoeven niet te kiezen tussen twee onnodige en gevaarlijke manieren om onze vrijheid op te geven. Deze strijd is niet individualistisch, integendeel: men moet zich echt verantwoordelijk voelen voor een essentieel gemeenschappelijk goed om deze vrijheid, die thans ernstig wordt bedreigd, te verdedigen. Dit is een uitdaging voor de beschaving: tegenover de autoritaire modellen die elders in de wereld zegevieren, moeten Europa en Frankrijk aantonen dat doeltreffend overheidsoptreden, zelfs in tijden van crisis, nooit zal betekenen dat de immateriële regels die aan onze democratieën ten grondslag liggen, worden opgegeven. Fundamentele vrijheden, gelijke rechten, burgervriendelijkheid, zijn geen privileges voor kalme tijden, maar beginselen die ons verplichten.

FRANÇOIS-XAVIER BELLAMY EN LOÏC HERVÉ